

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 2 февруари 2012 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове: Емилия Друмева
Владислав Славов
Димитър Токушев
Благовест Пунев
Пламен Киров

Красен Стойчев
Георги Петканов
Ванюшка Ангушева
Стефка Стоева
Румен Ненков

при участието на секретар-протоколита Силвия Василева разгледа в закрито заседание на 2 февруари 2012 г. конституционно дело № 16/2011 г., докладвано от съдията Георги Петканов.

Делото е образувано на 23 декември 2011 г. по искане на 60 народни представители от 41-то Народно събрание на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България /КРБ/ за установяване противоконституционност на чл. 1, ал. 2, ред 5 и § 5 от Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2012 г. /ЗБНЗОК/, /обн. ДВ, бр. 99/2011 г./.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

В искането се твърди, че оспорените разпоредби противоречат на Преамбюла на основния закон за социалната и правова държава, на чл. 4, ал.1, чл. 5, ал. 1, чл. 17, ал. 1, 3 и 5 и чл. 52 от Конституцията на Република България. Развити са съображения, че в чл. 1, ал. 2, ред 5 от ЗБНЗОК за 2012 г. се приема, че са „предоставени трансфери на Министерството на

10

здравеопазването за заплащане на медицински дейности, лекарствени продукти и медицински изделия, осигурявани от Министерството на здравеопазването през 2011 г.” в размер на 100,000,000 лв. В § 5 от Преходните и заключителни разпоредби се предвижда, че „през 2012 г. медицински дейности, лекарствени продукти и медицински изделия, които през 2011 г. са финансирани чрез бюджета на Министерството на здравеопазването, се заплащат със средства по реда на чл.1, ал. 2, ред 5”, като тези средства се трансферират ежемесечно /§ 5, ал. 2/. В същност чрез ЗБНЗОК за 2012 г. се отнемат 100,000,000 лв. от парите на здравната каса и се дават на Министерство на здравеопазването. Това е един вид конфискация на част от парите на здравната каса. И по нататък, народните представители твърдят, че тези 100,000,000 лв. се отнемат от здравната каса и се дават на орган на изпълнителната власт, какъвто е Министерство на здравеопазването, но това министерство се финансира от държавния бюджет, а е недопустимо чрез един бюджет на НЗОК да се финансира държавния бюджет.

Бюджетът на НЗОК се формира от различни приходоизточници, като основно перо са здравноосигурителните вноски. Съгласно чл. 2 от ЗБНЗОК здравноосигурителната вноска е „в размер на 8 на сто”. Това са пари на българските граждани, на всеки който е здравноосигурен, за да получи при необходимост здравна помощ и лечение. Конституционно недопустимо е според народните представители да се отнемат средства на гражданите и да се дават на орган на изпълнителната власт. Средствата на НЗОК се пренасочват извън тяхното целево предназначение и служат за финансиране на държавни дейности, което е недопустимо смесване на източници на финансиране. Затова принудителното отнемане на 100,000,000 лв. от НЗОК, които имат целево предназначение според вносителя е противоконституционно.

В искането се сочи още, че Република България е правова държава /чл.4, ал. 1 от Конституцията/ и се управлява според Конституцията и

законите на страната. Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да и противоречат /чл.5, ал. 1 от Конституцията/. Принципите на правовата и социална държава са посочени в Преамбюла на основния закон, а съгласно чл. 17, ал. 1 от Конституцията правото на собственост „се гарантира и защитава от закона”. Твърди се, че принудителното отчуждаване на собственост за държавни и общински нужди може да става само при условие, че тези нужди не могат да бъдат задоволени по друг начин и след предварително и равностойно обезщетение /чл. 17, ал. 2 от Конституцията/.

И накрая според вносителя в конкретния случай имаме „принудително отчуждаване” на 100,000,000 лв. на български граждани, които добросъвестно са заплащали здравноосигурителни вноски. Правото на „достъпна медицинска помощ” е едно от основните права на гражданите /чл.52, ал. 1 от Конституцията/, а те имат право на здравно осигуряване, което им гарантира достъпна медицинска помощ, както и безплатно ползване на медицинско обслужване при определени условия. Здравеопазването на гражданите се финансира основно от „работодателите, лични и колективни осигурителни вноски” включително и когато е от държавния бюджет. Това са пари на българските граждани и според вносителя принудително отнемане на средства от НЗОК, които имат целево предназначение е противоконституционно.

Производството по делото е във фазата по допустимостта на искането. То е направено след обнародването на закона /чл.17, ал. 2 от Закона за Конституционния съд /ЗКС/.

Съдът констатира, че е сезиран от субект на инициатива по чл. 150, ал. 1 от Конституцията за установяване на противоконституционност на закон, което е в правомощията на съда по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Водим от горното и като съобрази, че изискванията на Конституцията, Законът за Конституционния съд и Правилника за

12

организацията на дейността на Конституционния съд са спазени, Конституционният съд намира, че искането трябва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед предмета и основанието на направеното искане, съдът намира, че като заинтересувани страни по делото трябва да бъдат конституирани: Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет, министърът на здравеопазването, министърът на финансите, министърът на труда и социалната политика, главният прокурор, синдикалните организации Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа”, Националният осигурителен институт, Съюзът на работодателите в България, Националната здравноосигурителна каса, Комисията за финансов надзор, Съюзът на пациентите в България, Българският лекарски съюз, Съюзът на юристите в България, Националната агенция за приходите и Комисията за защита на конкуренцията.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията във връзка с чл. 19, ал. 1 от ЗКС Конституционния съд

О П Р Е Д Е Л И :

Допуска за разглеждане по същество искането на 60 народни представители от 41-то Народно събрание за установяване на противоконституционността на чл. 1, ал. 2, ред 5 и § 5 от Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2012 г. /обн. ДВ, бр. 99/2011 г./.

Конституира като заинтересовани страни по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерският съвет, министъра на здравеопазването, министъра на финансите, министъра на труда и социалната политика, главния прокурор, синдикалните организации Конфедерация на независимите синдикати в България,

Конфедерация на труда „Подкрепа”, Националния осигурителен институт, Съюза на работодателите в България, Националната здравноосигурителна каса, Комисията за финансов надзор, Съюза на пациентите в България, Българският лекарски съюз, Съюза на юристите в България, Националната агенция за приходите и Комисията за защита на конкуренцията.

Преписи от искането и определението да се изпратят на вносителя и заинтересованите страни и да бъдат уведомени, че им се предоставя 20-дневен срок за предоставяне на допълнителни съображения и писмени становища по делото.

Председател:

Членове: